

EVANĢĒLIJA SĀKUMS

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Ap. d. 13:1–5, 13; Ap. d. 15:36–39; Mk. 1:1–15; Jes. 40:3; Dan. 9:24–27.

ATMIŅAS PANTS:

“Pēc tam, kad Jānis bija nodots, Jēzus nāca uz Galileju un sludināja Dieva evaņģēliju, sacīdams: ‘Laiks ir piepildīts, un Dieva valstība ir tuvu atnākusi! Atgriezieties no grēkiem un ticiet uz evaņģēliju’” (Mk. 1:14, 15).

Kurš sarakstīja Marka evaņģēliju, un kāpēc tas tika rakstīts?

Neviens evaņģēlijs nenosauc savu autoru. Vistuvāk tam ir bijis Jānis, kas atsauca uz mīļoto mācekli (sk. Jņ. 21:20, 24).

Tomēr jau no seniem laikiem katrs kanoniskais evaņģēlijs ir bijis saistīts vai nu ar apustuļiem (Mateju, Jāni), vai ar apustuļa pavadoni. Piemēram, Lūkas evaņģēlijs ir saistīts ar Pāvilu (sk. Kol. 4:14; 2. Tim. 4:11, Filem. 1:24). Marka evaņģēlijs ir saistīts ar Pēteri (sk. 1. Pēt. 5:13).

Lai gan Marka evaņģēlija autors tekstā nekad nenosauc savu vārdu, agrīnās baznīcas tradīcijas norāda, ka Marka evaņģēlija autors bija Jānis Marks, kādreizējais Pāvila un Barnabas ceļabiedrs (Ap. d. 13:2, 5) un vēlāk Pētera līdzgaitnieks (1. Pēt. 5:13).

Šonedēļ pirmais solis būs uzzināt par Marku, kā par viņu ziņots Svētajos Rakstos, lai redzētu viņa agrīno neveiksmi un iespējamo atgūšanos pēc tās. Pēc tam pētījums pievērsīsies Marka evaņģēlija ievada daļai, ar skatu uz priekšu, uz kuriem virzās stāsts, kā arī atskatoties atpakaļ uz to, kāpēc neveiksmīgs un pēc tam atguvies misionārs raksta šādu tekstu.

Iepazīsimies ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 6. jūlijā.

Neveiksmīgs misionārs

Izlasi Ap. d. 12:12. Kā Marks tiek iepazīstināts Apustuļu darbu grāmatā? _____

Šķiet, ka Jānis Marks, kas visdrīzāk ir Marka evaņģēlija autors, laikā, kad norisinājās Ap. d. 12. nodaļas notikumi (iespējams, mūsu ēras 40. gadu vidū), bija jauns vīrietis. 12. pantā viņš ir atklāts kā sievietes, vārdā Marija, dēls. Viņa acimredzot bija bagāta baznīcas atbalstītāja un noturēja lūgšanu sapulci savās mājās, par ko lasām Ap. d. 12. nodaļā. Stāsts par Pētera bēgšanu no cietuma un turpmākajām darbībām un pēc tam Hēroda nāvi ir pilns ar pārsteidzošu, pat humoristisku kontrastu starp Pēteri un valdnieku. Jānim Markam patiesībā nav nekāda loma stāstā, taču iepazīstināšana ar viņu šajā brīdī sagatavo vēlākai saiknei ar Barnabu un Saulu.

Izlasi Ap. d. 13:1–5, 13. Kā Jānis Marks pieķērās Saulam un Barnabam, un kāds bija rezultāts? _____

Ap. d. 13. nodaļā ir aprakstīts pirmais Saula un Barnabas misijas ceļojums, kas sākās aptuveni 46. gadā. Jānis Marks nav minēts līdz 5. pantam, un viņa loma ir vienkārši palīgs vai kalps. Neviena cita atsauce uz jauno vīrieti nav minēta līdz 13. pantam, kur šajā pārskatā tiek norādīts, ka viņš atgriezies Jeruzalemē.

Šai aiziešanai nav norādīts nekāds iemesls, un viņa jūtu vai emociju apraksta neesamība atstāj iztēles ziņā to, kas tieši pamudināja viņu atteikties no misijas centieniem, kas, bez šaubām, bija briesmu un izaicinājumu pilni. Elena Vaita norāda, ka "Marks, baiļu un mazdūšības pārņemts, kādu laiku svārstījās savā nolūkā no visas sirds nodoties Tā Kunga darbam. Viņš nebija pieradis pie grūtībām, un viņu sarūgtināja briesmas un ceļa trūkums." ("Apustuļu darbi", 169. lpp.) Īsāk sakot, misijas darbs viņam vienkārši kļuva par grūtu, un tāpēc viņš gribēja to atstāt.

Kurš gan nevar atcerēties brīžus, kad nācies atkāpies no kaut kā vai pat ciest klaju neveiksmi, īpaši, ja runa ir par kaut ko garīgu un saistītu ar kristīgo dzīves gājumu? Ko jūs iemācījāties no šīs pieredzes? _____

Otrā iespēja

Izlasi Ap. d. 15:36–39. Kāpēc Pāvils atstūma Jāni Marku, un kāpēc Barnaba deva viņam otro iespēju? _____

Iemesls tam, ka Pāvils atstūma jauno vīrieti, ir uzrakstīts Ap. d. 15:38. Marks bija aizgājis no viņiem un neturpināja kalpošanas darbu. Pāvila attieksme ir saprotama, ja arī strupa. Misionāru dzīve, īpaši senajā pasaulē, bija skarba un prasīga (sal. ar 2. Kor. 11:23–28). Pāvils bija paļāvis uz saviem kolēģiem misionāriem, ka viņi palīdzēs nest tik sarežģītā darba un apstākļu nastu. Viņa skatījumā tas, kurš tik ātri atkāpās, nebija pelnījis vietu misionāru komandā, kas roku rokā cīnās pret ļaunajiem spēkiem.

Barnaba nepiekrita. Viņš Markā saskatīja potenciālu un nevēlējās atstāt jauno vīrieti. Starp Pāvilu un Barnabu izcēlās tik dziļš strīds par Jāni Marku, ka viņu ceļi šķīrās. Pāvils par savu ceļabiedru izvēlējās Silu, savukārt Barnaba aicināja Marku.

Apustuļu darbi nepaskaidro, kāpēc Barnaba izvēlējās ņemt līdzī Marku. Faktiski šī Rakstu vieta ir pēdējā reize, kad šie divi vīrieši minēti Apustuļu darbos. Bet interesanti, ka tā nav pēdējā vieta, kur Marks tiek pieminēts Jaunajā Derībā.

Izlasi Kol. 4:10, 2. Tim. 4:11, Filem. 24 un 1. Pēt. 5:13. Kādas detaļas par Marka atgriešanos atklāj šie panti? _____

Šķiet, ka Marks vēlāk pārsteidzoši pārvērtās. Šajās Rakstu vietās Pāvils norāda uz Marka vērtību viņam un kalpošanai. Pāvils viņu uzskata par vienu no saviem darba biedriem un vēlas, lai Timotejs viņu paņem sev līdzī. Vispirms Pēteris norāda, ka arī viņam pašam bija ciešas attiecības ar Marku. Šīs Pāvila un Pētera vēstules, visticamāk, tika sarakstītas mūsu ēras 60. gadu sākumā, apmēram 15–20 gadus pēc piedzīvotā Ap. d. 15. nodaļā. Marks nepārprotami bija atguvies no neveiksmes, gandrīz noteikti pateicoties viņa brālēna Barnabas uzticībai.

Pārdomājiet laiku, kad jūs vai draugs cieta neveiksmi un jums tika dota otrā iespēja. Kā šī pieredze mainīja jūs un tos, kas jums palīdzēja? Kā tā mainīja jūsu kalpošanu citiem? _____

Vēstnesis

Izlasi Mk. 1:1–8. Kas ir darbojošās personas šajos pantos, un ko tās saka un dara? ___

Šajos pantos minētas trīs galvenās personas: Jēzus Kristus, kas minēts Mk. 1:1, Dievs Tēvs (netieši norādīts Mk. 1:2 vārdos) un Jānis Kristītājs, vēstnesis un sludinātājs, kurš ir šo pantu noslēguma daļas galvenais personāžs.

Mk. 1:2, 3 satur Vecās Derības citātu, kuru Marks piemin, lai aprakstītu, kas notiks stāstā. Tas, ko Marks citē, ir trīs pantu frāžu apkopojums: 2. Moz. 23:20, Jes. 40:3 un Mal. 3:1.

Izlasi 2. Moz. 23:20, Jes. 40:3 un Mal. 3:1. Kas kopīgs šiem trim fragmentiem? _____

2. Moz. 23:20 runā par eņģeli, kuru Dievs nosūtīs Israēlam pa priekšu, lai nogādātu viņus Kanaānā. Jes. 40:3 runā par Dievu, kas parādās tuksnesī, kur Viņa priekšā ir sagatavots ceļš. Mal. 3:1 runā par vēstnesi, kurš dodas Kunga priekšā, lai sagatavotu Viņam ceļu. Visi trīs panti runā par ceļojumu.

Jesajas grāmatas pantam ir daudz saikņu ar Jāņa Kristītāja kalpošanu, un tas arī pievēršas Kunga ceļam. Marka evaņģēlijā Kungs Jēzus dodas ceļojumā. Strauji mainīgais stāstījums uzlabo izpratni par šo ceļojumu – ceļojumu, kas novedīs pie krusta un Viņa upura nāves mūsu vietā.

Bet daudz kam jānotiek, pirms Viņš nonāk līdz krustam. Ceļojums ir tikai sākums, un Marks mums par to visu pastāstīs.

Atbilstoši Vecās Derības citātam Mk. 1:2, 3 Jānis Kristītājs aicina uz grēku nožēlu, grēku atstāšanu un atgriešanos atpakaļ pie Dieva (Mk. 1:4). Apģērbts kā senais pravietis Elija (salīdzini ar 2. Ķēn. 1:8), viņš Mk. 1:7, 8 runā par to, kas nāk pēc viņa un kurš ir varenāks par viņu. Viņa paziņojums, ka viņš nav cienīgs atraisīt kurpju siksnas, parāda cieņas pilno attieksmi, kas viņam ir pret Jēzu.

Jēzus kristības

Izlasi Mk. 1:9–13. Kurš ir klātesošs Jēzus kristībās, un kas tajās notiek? _____

Jānis kristī Jēzu Jordānas upē, bet, izkāpjot no ūdens, Viņš redz, kā debesis atveras un Svētais Gars kā balodis nolaižas pār Viņu. Viņš dzird Dieva balsi no debesim: “Tu esi Mans mīļais Dēls, uz Tevi Man ir labs prāts.” (Mk. 1:11)

Šie notikumi norāda uz Jēzus kristību nozīmi. Tēvs, Dēls un Svētais Gars ir klāt, kopā apstiprinot Jēzus kalpošanas sākumu. Šī notikuma nozīmīgums atbalsosies krusta ainā Marka evaņģēlija 15. nodaļā. Daudzi no tiem pašiem stāsta elementiem atkārtosies šajā ainā.

Gars aizveda Jēzu tuksnesī. Vārds “aizveda” ir no grieķu vārda “ekballō”, kas ir Marka evaņģēlijā bieži izmantots vārds, runājot par dēmonu izdzīšanu. Gara klātbūtne šeit ilustrē Svētā Gara spēku Jēzus dzīvē. Kungs jau sāk Savas kalpošanas ceļu, un Viņš nekavējoties stājas pretī sātānam. Cīņas sajūtu šajā ainā rada norāde uz 40 dienu kārdinājumu, savvaļas dzīvnieku klātbūtni un eņģeļiem, kas kalpo Jēzum.

Marka evaņģēlija sākuma ainas neparastā iezīme ir tāda, ka Jēzus tiek atklāts kā personāžs, kam piemīt gan dievišķais, gan cilvēciskais. Dievišķajā pusē Viņš ir Kristus, Mesija (Mk. 1:1), Kungs, ko pasludināja vēstnesis (Mk. 1:2, 3), varenāks par Jāni (Mk. 1:7), mīļais Dēls, uz kuru Gars nolaižas (Mk. 1:10, 11). Bet no cilvēciskās puses mēs redzam, kā Viņš tiek Jāņa kristīts (nevis otrādi, Mk. 1:9), Gara vadīts (Mk. 1:12), sātana kārdināts (Mk. 1:13), mājjo pie savvaļas dzīvniekiem (Mk. 1:13) un Viņam kalpo eņģeļi (Mk. 1:13).

Kāpēc šādi pretstati? Tas norāda uz Kristus, mūsu Kunga un Pestītāja, mūsu Dieva, tajā pašā laikā arī cilvēka, mūsu brāļa un parauga, apbrīnojamo realitāti. Kā mēs pilnībā varam aptvert šo ideju? Mēs to nevaram. Bet mēs to pieņemam ticībā un esam pārsteigti par to, ko šī patiesība mums atklāj par Dieva mīlestību pret cilvēci.

Ko par apbrīnojamo Dieva mīlestību stāsta tas, ka, lai gan Jēzus bija Dievs, Viņš pieņēma mūsu cilvēcību, lai mūs glābtu? _____

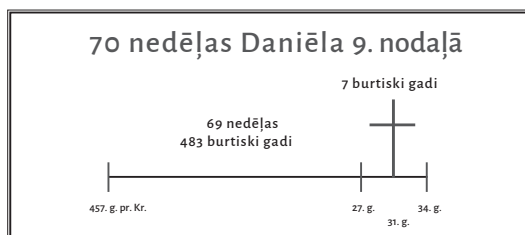
Evaņģēlijs, kas ir saskaņā ar Jēzu

Izlasi Mk. 1:14, 15. Kādas ir trīs Jēzus pasludinātās evaņģēlija vēsts daļas? _____

Marks šeit apkopo vienkāršo un tiešo Jēzus vēsti, kuras trīs daļas ir ilustrētas šajā tabulā:

Kategorija	Saturs
Laika pravietojums	Laiks ir piepildīts
Derības apsolījums	Dieva valstība ir tuvu
Aicinājums kļūt par mācekli	Nožēlo un tic evaņģēlijam

Laika pravietojums, uz ko Jēzus atsauca, ir Dan. 9:24–27 minētais 70 nedēļu pravietojums. Tas piepildās Jēzus kristībā, kur Viņš tiek svaidīts ar Svēto Garu un sāk Savu kalpošanu (Ap. d. 10:38). Pārsteidzošais 70 nedēļu pravietojums skatāms šajā grafikā:

Šajā grafikā viena diena apzīmē vienu gadu (4. Moz. 14:34, Ec. 4:6). Pravietojums sākas 457. g. pirms Kristus, kad Persijas ķēniņš Artakserkss izdod dekrētu, pabeidzot Jeruzalemes atjaunošanas darbu (sk. Ezras 7. nod.).

69 pravietiskās nedēļas sniedzas līdz 27. g. mūsu ērā – tas ir laiks, kad Jēzus tika kristīts un svaidīts ar Svēto Garu, uzsākot Savu kalpošanu.

Viņa krustā sišana notika trīsarpus gadus vēlāk.

Visbeidzot 70. nedēļas piepildīšanās notika 34. gadā, kad Stefans tika nomētāts ar akmeņiem un evaņģēlija vēsts sāka izplatīties starp pagāniem, kā arī starp jūdiem.

Kad bija pēdējā reize, kad tu pētīji 70 nedēļu pravietojumu? Kā zināšanas par šo pravietojumu palīdz vairot tavu ticību ne tikai Jēzum, bet arī pravietiskajam vārdam?

TĀLĀKĪEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi grāmatā “Laikmetu ilgas” nodaļu “Saucēja balss tuksnesī” (97.–108. lpp.) un grāmatā “Apustuļu darbi” nodaļu “Evanģēlija vēstneši” (166.–176. lpp.).

Cik fascinējoši ir tas, ka Atkl. 14:6, 7, pirmā eņģeļa vēsts, ir līdzvērtīga Jēzus evaņģēlija vēstij Mk. 1:15.

Pirmais eņģelis nes mūžīgo evaņģēliju pasaulei pēdējās dienās, gatavojoties Kristus otrajai atnākšanai. Tāpat kā Jēzus vēstījumā, eņģeļa beigu laika evaņģēlijā ir tie paši trīs elementi, kas parādīti tabulā:

Marka 1. nodaļa	Kategorija	Atklāsmes grāmatas 14. nodaļa
Laiks piepildīts (Dan. 9. nod.)	Laika pravietojums	Tiesas stunda (Dan. 7., 8. nod.)
Valstība ir tuvu	Derības apsoliņums	Mūžīgais evaņģēlijs
Nožēlo, tici	Aicinājums kļūt par mācekli	Bīsties, dod godu, pielūdz Dievu

Pirmā eņģeļa vēsts pasludina pirmsadvēntes tiesas sākumu, kas paredzēts 2300 dienu pravietojumā Dan. 8:14 un kas sākās 1844. gadā. Tiesa atnes Dieva valstību Viņa vajātajiem ļaudīm (Dan. 7:22). Pirmā eņģeļa aicinājums būties Dievu, godāt un pielūgt Viņu ir aicinājums kļūt par mācekļiem, kas pasaulei tiek izteikts pēdējās dienās, kad Atkl. 13. nodaļas zvēra vara pārstāv viltus dievu, ko būties, godāt un pielūgt.

Tieši tāpat kā Jēzus vēsts Mk. 1. nodaļā ir cieši saistīta ar Daniēla pravietojumiem evaņģēlija pasludināšanas sākumā, tā arī pirmā eņģeļa vēsts ir saistīta ar Daniēla pravietojumiem zemes vēstures noslēgumā.

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Salīdziniet un pretstatiet Jāni Kristītāju un Jēzu Mk. 1:1–13. Kādas īpašas mācības jūs gūstat no tā, kā viņi šeit atklāti?

2. Pārdomājiet kristību nozīmi. Izlasiet Rm. 6:1–4 un Jņ. 3:1–8 un salīdziniet šos tekstus ar Jēzus kristībām Mk. 1:9–13. Kādas paralēles un kontrastus jūs pamanāt? Kā tas palīdz jums skaidrāk izprast kristību nozīmi?

3. Salīdziniet un pretstatiet evaņģēlija vēsti, kāda tā bija Jēzum Mk. 1:14, 15, un pirmā eņģeļa vēsti Atkl. 14:6, 7. Kā šo vēstu izpratne palīdz jums labāk ieraudzīt savu misiju mūsu laikā?